

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра Загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПЕДАГОГІКА

(Сучасні педагогічні технології. Методика виховної роботи)

підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності: 014 Середня освіта (Інформатика)

освітньо-професійної програми: Середня освіта. Інформатика

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Педагогіка» (Сучасні педагогічні технології. Методика виховної роботи) підготовки бакалаврів галузі знань *01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)* за освітньо-професійною програмою *Середня освіта. Інформатика*.

Розробник: Бартків Оксана Степанівна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Світлана ЯЦЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Протокол № 1 від 30.08. 2022 р.

Завідувач кафедри:

Семенов О.С.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика) Середня освіта. Інформатика Перший (бакалаврський)	ОК циклу професійної підготовки
Кількість годин / кредитів: 180 / 6		Рік навчання 2
		Семестри -3-4-ий
		Лекції 36 год.
ІНДЗ: €		Практичні 36 год.
		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 12 год.
Мова навчання		українська

За змістовими модулями:
Модуль «Сучасні педагогічні технології»

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика) Середня освіта. Інформатика Перший (бакалаврський)	ОК циклу професійної підготовки
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 26 год.
ІНДЗ: €		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 38 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю відсутня

Модуль II. Методика виховної роботи

Таблиця 3

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика) Середня освіта. Інформатика Перший (бакалаврський)	ОК циклу професійної підготовки
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 2
		Семестр 4
		Лекції 10 год.
		Практичні 16 год.
ІНДЗ: €		Самостійна робота 58 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю <i>екзамен</i>

II. Інформація про викладача

Бартків Оксана Степанівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Контактна інформація 0997366736, [Bartkiv.Oksana@eenu.edu.ua/](mailto:Bartkiv.Oksana@eenu.edu.ua)
bartciv.oksana@gmail.com

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

MOODLE: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2314>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК.

Силабус освітнього компонента «Педагогіка (Сучасні педагогічні технології. Методика виховної роботи)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю 014 Середня освіта (Інформатика).

Об'єктом вивчення освітнього компонента є технології та методика організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти для базової школи за предметною спеціальністю – інформатика.

Предметом – зміст, форми та методи технологізації процесу навчання та процесу виховання майбутніми вчителями інформатики в закладах загальної середньої освіти для базової школи.

Освітній компонент «Педагогіка (Сучасні педагогічні технології. Методика виховної роботи)» розкриває основні вимоги до технології побудови навчального процесу та методики проведення виховної роботи в закладах загальної середньої освіти як цілісного й системного процесу, його структуру, мету і завдання, закономірності, зміст, методи, форми, засоби, умови формування компетентного учителя закладу загальної середньої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Інформатика), відповідно до ОПП підготовки фахівця, затвердженої Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Застосовуючи в майбутній професійній діяльності новітні технології навчання й виховання майбутні вчителі майбутніми вчителями інформатики та математики зможуть суттєво вплинути на створення в закладах загальної середньої освіти сприятливого освітнього середовища, розвиток школярів середнього та старшого шкільного віку та сприяти актуалізації їхніх внутрішніх резервів для повноцінної творчої самореалізації в усіх сферах життєдіяльності.

Основні теоретичні положення навчального курсу висвітлює дванадцять тем. Контекстність розкриття фундаментальних положень змісту дидактики (сучасних педагогічних технологій) та методики виховної роботи досягається через створення умов, максимально наближених до професійної діяльності.

Курс буде цікавим тим, хто вмотивований до ефективної організації освітнього процесу, до викладання інформатики та математики в закладах загальної середньої освіти та проведення виховної роботи зі школярами.

2. Пререквізити.

Освітній компонент «Педагогіка (Сучасні педагогічні технології. Методика виховної роботи)» базується на знаннях, навичках й уміннях, котрі засвоєнні під час опрацювання завдань ОК «Вікова фізіологія з основами гігієни», «Основи психології», «Вікова, педагогічна та соціальна психологія» і ін.

Постреквізити.

Компетенції, які засвоює здобувач освіти у ході вивчення ОК «Педагогіка (Сучасні педагогічні технології. Методика виховної роботи)», стануть необхідною основою для вивчення таких освітніх компонентів, як: «Методика навчання інформатики та математики», успішного проходження «Психолого-педагогічної практики», «Виробничої

педагогічної практики», результативного написання курсової роботи з методики навчання інформатики та математики.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета та завдання освітнього компонента полягають у формуванні в майбутніх учителів інформатики в закладах загальної середньої освіти для базової школи інтегральної та системи загальних і фахових компетентностей планування, організації та проведення навчальних занять з математики та інформатики; методики організації виховних справ, виховання та розвитку школярів у закладах загальної середньої освіти з визначенням їх діагностичної мети, завдань, змісту, форм, методів та упровадженням сучасних технологій в освітній процес, урахування особливостей навчання та виховання школярів з особливими освітніми потребами тощо. Курс акцентує розвиток й удосконалення *soft skills* здобувачів освіти: уміння вирішувати проблеми та приймати рішення, критично мислити, працювати з інформацією, уміння вислухати, робота в команді, лідерство і под.

Викладання освітнього компонента передбачає поєднання інтерактивних і традиційних форм навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються платформа дистанційного навчання MOODLE, ZOOM, дистанційної платформи для вчителів загальної середньої школи Toolbox та спеціальні інформаційні технології, такі як відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

4. Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів освіти мають бути сформовані компетентності:

Таблиця 4

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук та інформатики, зокрема опанування інформаційних технологій, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації навчально-виховного процесу в базовій середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). ЗК 2. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК 10. Здатність застосовувати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 11. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання

	проблем, ініціативності та підприємливості.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 4. Здатність використовувати знання наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів у практиці навчання інформатики в базовій середній школі. СК 6. Здатність усвідомленого вибору навчально-викладацьких та оцінювальних стратегій і розуміння їх теоретичних основ, практичних навичок навчання та викладання. СК 7. Здатність проводити навчальні та позакласні заняття з інформатики (за різними навчальними програмами), застосовувати системний підхід до вирішення навчально-викладацьких та психолого-педагогічних проблем у загальноосвітніх навчальних закладах. СК 8. Здатність створювати та керувати освітніми інформаційними проєктами і оцінювати їх результати, проєктувати навчальний процес учнів. СК 9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання). СК 10. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду. СК 13. Здатність забезпечити охорону життя і здоров'я учнів (у тому числі з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.
Результати навчання	ПР 1. Демонструвати знання психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорій навчання й виховання, основних напрямків та перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні. ПР 5. Використовувати особливості диференційованого навчання, організацію освітнього процесу з урахуванням особливих потреб учнів, базових категорій та понять спеціальності. ПР 6. Розробляти психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміти виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПР 9. Управляти комплексними діями або проєктами, усвідомлювати відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах, застосовувати правила техніки безпеки відповідно до предметної спеціалізації ІКТ. ПР 24. Розробляти та підбирати навчальне, інформаційно- методичне й технічне забезпечення із використання різних освітніх та комунікаційних платформ.

Soft skills:

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;
- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;
- когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми;
- емоційний інтелект – ментальні здібності, які беруть участь в усвідомленні і

розумінні власних емоцій, емоцій навколишніх (дітей, батьків, колег) та вміння керувати емоціями;

- креативність, оригінальність та ініціативність – здатність генерувати інноваційні ідеї, знаходити оригінальні творчі рішення, уміння вільно мислити;

- уміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети;

- лідерські якості – сукупність умінь, навичок, рис характеру, визнання високих результатів у діяльності, що забезпечують успіх.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 5

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Самост. робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль I. Сучасні педагогічні технології.							
Сучасні технології організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти							
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Основні педагогічні категорії. . Поняття педагогічних технологій. Характеристика сучасних педагогічних технологій навчання.	8	4	2		2	РП, ЕБ, РНМД, РІВ	Усне опитування, самостійна робота, дискусія / 2 б.
Тема 2. Розвиток, виховання і формування особистості. Вплив факторів на формування особистості. Сучасні теорії розвитку особистості. Технологія розвитку критичного мислення. Особливості дітей з особливими освітніми потребами і їх урахування в процесі розвитку особистості. Урахування в процесі викладання інформатики в базовій школі сучасних технологій розвитку школярів.	10	2	2	2	4	ДБ ,ЕБ, КМ, МД	Усне опитування, повідомлення, самостійна робота / 2 б.
Тема 3. Технологія проектування процесу навчання. Сутність процесу навчання. Компоненти процесу навчання. Основні функції навчання. Основні етапи оволодіння знаннями. Загальне поняття про закономірності та принципи навчання. Правила навчання, їх зв'язок із принципами навчання. Принципи навчання в народній дидактиці. Технології особистісно-орієнтованого навчання в розвитку школярів загалом та сприяння якісним змінам в розвитку дітей, що мають особливості освітні потреби.	14	4	4	2	4	ДБ ,ЕБ, КМ, МД	Усне опитування, повідомлення, виконання практичного завдання, самостійна робота / по 2 б.
Тема 4. Технологія відбору та структурування змісту освіти. Загальне поняття про зміст освіти як дидактичну категорію. Концепція нової української школи, Державний стандарт середньої освіти для базової школи про модифікацію змісту навчання школярів відповідно до програмових результатів навчання. Технологія укрупнення дидактичних одиниць. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріал. Технологія проблемного та програмованого навчання. Документи, в яких відображається	11	2	2	1	6	МШ, НВ, КМ, МД	Усне опитування, повідомлення, дискусія / 2 б.

зміст освіти в школі: типова освітня програма закладу загальної середньої освіти, типові освітні програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II та III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, навчальні плани, навчальні програми, модельні навчальні програми, підручники, посібники.							
Тема 5. Технології інтерактивного навчання. Методи та прийоми інтерактивних технологій навчання. <i>Технології кооперативного навчання</i> (Змінювані трійки. Акваріум. Два – чотирі разом. Ланцюжок. Діалог. Коло ідей. Синтез думок. Спільний проєкт. Пошук інформації.). <i>Технології колективно-групового навчання</i> (Навчаючи – учусь. Мікрофон. Незакінчені речення. Ажурна пилка. Кейс метод. Метод модерації. Дерево рішень). <i>Технології ситуативного моделювання</i> (Симуляції. Спрощене судове слухання (суд prose), дидактичні ігри. <i>Технології опрацювання дискусійних питань</i> (Займи позицію. Зміни позицію. Метод Прес. Дискусія. «Дискусія з відкритим кінцем». «Дискусія з закритим кінцем». Техніка акваріума. Мозковий штурм. Човниковий метод. Дискусія в стилі ток-шоу. Оцінювальна дискусія. Дебати. Дискусійні гойдалки. Карусель.). Хмарні технології навчання, мобільне навчання, QR-коди, STEM, сторітеллінг, кроссенс, «Фішбоун» як новітні технології для Нової української школи. Технологія вибору методів навчання. Урахування особливостей дітей з особливими освітніми потребами у процесі відбору інтерактивних технологій навчання.	18	6	4		8	МШ, НВ, КМ, МД	Усне опитування, повідомлення, робота в малих групах по 2 б.
Тема 6. Сучасні форми організації навчального процесу в освітньому закладі. Квест, гра, конференція, семінар, майстер-клас, тренінг як сучасні форми навчання. Основні підходи до класифікації типів уроків. Індивідуальні, групові та колективні форми дослідницько-пізнавальної діяльності учнів на заняттях. Технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання. Навчальні гуртки та проблемні творчі об'єднання школярів. Педагогічна технологія на основі системи ефективних уроків. Урахування специфіки проведення різних форм організації навчання в умовах інклюзивного навчання.	16	4	4		8	МШ, НВ, КМ, МД	Усне опитування, повідомлення, виконання практичного завдання по 2 б.
Тема 7. Технологія оцінювання навчальних досягнень учнів. Контроль та оцінка навчальних досягнень школярів. Суть і види контролю. Функції контролю. Методи контролю. Технологія тестового та	13	4	2	1	6	ЕБ, РІД, РІВ, ТВІР.	Усне опитування, повідомлення, виконання практичного завдання,

формуального оцінювання. Технологія «Портфоліо»; безоцінкове навчання; рейтингові технології. Основні вимоги до перевірки і оцінки навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Організація і методика перевірки і обліку навчальних досягнень учнів та учнів з особливими освітніми потребами.							самостійна робота / 2 б.
Разом за змістовим модулем 1	90	26	20	6	38		ПК-206 ІНДЗ 1- 26
Змістовий модуль 2. Методика виховної роботи. Теоретико-методичні основи методики виховної роботи в закладах загальної середньої освіти							
Тема 8. Сутність процесу виховання, методики виховної роботи. Методика виховної роботи, її сутність та завдання. Мета виховання в сучасній школі. Діагностичність постановки мети виховної роботи. Закономірності та принципи виховної роботи. Класний керівник, його функції та посадові обов'язки, плани виховної роботи класного керівника. Урахування у виховній роботі класного керівника особливостей дітей з особливими освітніми потребами.	15	2	2	1	10	ЕБ, РІД, РІВ, ТВІР	Усне опитування, повідомлення, дискусія / 2 б.
Тема 9. Технології виховного процесу в сучасному закладі освіти (технологія морального, естетичного, правового, трудового, екологічного, економічного, фізичного, статевого, патріотичного виховання). Методика реалізації технологій методики національно-патріотичного виховання в закладах загальної середньої освіти для базової школи. Методика профілактики булінгу. Діяльність класного керівника з формування здоров'язбережувальної поведінки учнів.	22	2	4	2	14	ЕБ, РІД, РІВ, ТВІР	Усне опитування, повідомлення, виконання практичного завдання, ТР, самостійна робота / по 2 б.
Тема 10. Методика реалізації методів виховання в сучасній школі. Класифікація методів виховання. Характеристика груп методів виховання. Критерії відбору методів виховання. Методика реалізації методів виховання в сучасній школі.	21	2	4	1	14	ДС, МКН, МД, МВ	Усне опитування, повідомлення, дискусія / по 2 б.
Тема 11. Методика проведення сучасних форм організації виховного процесу. Класифікація форм виховного процесу. Характеристика форм виховної роботи. Методика проведення основних форм виховної роботи з школярами. Урахування специфіки проведення різних форм виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.	17	2	4	1	10	ДС, РК, МД, МВ	Усне опитування, повідомлення, дискусія / по 2 б
Тема 12. Особистість і колектив. Система роботи класного керівника з колективом. Стадії розвитку учнівського колективу. Колективні творчі справи. Шляхи згуртування учнівського колективу.	15	2	2	1	10	ДС, РК, МД, МВ	Усне опитування, обмін думками, групова та парна робота,

Методика роботи класного керівника з колективом. Командна робота класного керівника з іншими фахівцями у вихованні дитини з особливими освітніми потребами.							самостійна робота, Т /26.
Разом за змістовим модулем 2	90	10	16	6	58		ПК-166 ІНД3-2- 2 6
Усього годин	180	36	36	12	96		406
Види підсумкових робіт (за потреби)							Бал
Поточний контроль							40 6
Неформальна/інформальна освіта							до 10 6
Модульна контрольна робота 1							30
Модульна контрольна робота 2							30
Усього годин	180	36	36	12	96		100 6

* Методи навчання

Традиційні

за джерелом знань

– словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПтБ – поточна, ПдБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПтІ – поточний, ПдІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, схемами, інтелект-картами, інфографікою, картами часу і т. ін.);

– наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження;

– практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВПР – вправи (РВПР – репродуктивні, ПВПР – продуктивні, КВПР – конструктивні, ТВПР – творчі), ДР – дослідні роботи, ЗД – завдання, ЗВ – звіти, МВ – мікрОВикладання.

за характером пізнавальної діяльності студентів

ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи-вчуся, ТШ – ток-шоу, КМ – кейс-метод, ПР – проєкт, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, РЗБ – ромашка запитань Б. Блума, ДЩ – двосторонній щоденник, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання.

Примітки: 1/ Teams, Zoom, MOODLE – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/ Методи та форми контролю}: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, МВ – мікрОВикладання, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

III. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема. Сучасні педагогічні технології, їх характеристика

1. Представити алгоритм реалізації сучасної педагогічної технології.
2. Опрацювавши класифікацію педагогічних технологій, побудувати структурно-логічну схему освітніх технологій.

Тема. Сучасні технології навчання.

1. Опрацювавши «Енциклопедію інтерактивного навчання» (авт.О. Пометун та ін.), представити та проаналізувати структурно-логічну схему інтерактивних технологій навчання. Обґрунтувати, які із зазначених інтерактивних технологій навчання найширше можуть бути використані в процесі викладання математики та інформатики школярам.

Тема. Особливості навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами.
Умови інтегрування дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітні навчальні заклади. Організація освітнього процесу в класах, де навчаються учні з особливими освітніми потребами.

Тема. Особистісно-орієнтовані технології навчання.

Підготувати представлення однієї з поданих особистісно-орієнтованих технологій на заняттях з математики та інформатики:

- технологія різнорівневого навчання;
- технологія навчання як навчального дослідження;
- технологія навчання в співробітництві;
- технологія евристичного навчання;
- метод проєктів;
- розвиваюче навчання – (Ст. Занков, В. Давидов, Д. Ельконін)

Тема. Предметно-орієнтовані технології навчання.

Проаналізувавши вказані технології, визначити їх основні ознаки та визначити їх переваги у процесі викладання інформатики/математики в закладах загальної середньої освіти для базової школи:

- технологія постановки мети;
- технологія повного засвоєння (М. Кларина);
- технологія педагогічного процесу у С. Шевченка;
- технологія концентрованого навчання;
- модульне навчання.

Тема.. Інформаційні технології.

Описати сутність кожної з поданих інформаційних технологій та запропонувати варіант використання однієї з технологій в процесі викладання математики/інформатики в закладах загальної середньої освіти для базової школи:

- ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології);
- технології дистанційного навчання.

Тема. Технології оцінювання досягнень учнів:

Проаналізувавши вказані технології, визначити їх переваги в освітньому процесі ЗСО.:

- технологія «Портфоліо»;
- безоцінкове навчання;
- тестові технології;
- рейтингові технології.

Обґрунтувати варіант оцінювання навчальних досягнень учнів у процесі вивчення інформатики в закладах загальної середньої освіти для базової школи:

Тема. Мета виховання в сучасній школі.

1. Опрацювавши Концепцію національно-патріотичного виховання, Закон України «Про загальну середню освіту», «Концепцію нової української школи», «Професійний стандарт учителя 2021» визначте загальну мету виховання, портрет сучасного випускника закладу загальної середньої освіти та сучасного вчителя закладу освіти.

Тема. Сутність процесу виховання

1. Опрацюйте Закон України «Про освіту», випишіть завдання виховання підростаючого покоління.

2. Опрацюйте Концепцію національного виховання, випишіть положення про сутність національного виховання, зміст загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей.

Тема. Методика розумового виховання та формування основ наукового світогляду.

Знайомлячись з твором В.Сухомлинського «Серце віддаю дітям», визначте напрями діяльності вчителя з формування культури розумової праці.

Підготуйте інтелектуальну гру для школярів.

Запропонуйте завдання для дослідницької діяльності школярів.

Тема. Методика морального виховання учнів

Користуючись різними науковими джерелами, випишіть моральні якості особистості, що

характеризують менталітет українського народу.

Визначте основні аспекти ціннісного виховання особистості.

Обґрунтуйте основні завдання патріотичного виховання школярів.

Запропонуйте фрагмент позакласної форми виховної роботи, спрямованої на профілактики негативної поведінки школярів та булінгу.

Тема. Методика естетичного виховання

1. Обґрунтуйте уявлення українського народу про прекрасне і потворне.

2. Спроектуйте портрет естетично вихованої людини.

Тема. Методика фізичного виховання.

1. Користуючись збіркою українських прислів'їв, приказок, випишіть 15-20 прислів'їв про ставлення народу до здоров'я.

2. Запропонуйте завдання для школярів з метою формування в них здоров'язбережувальної поведінки.

Тема. Методика трудового виховання

Випишіть з українських фольклорних джерел приклади ставлення народу до праці, її роль в житті людини.

Випишіть три методики вивчення рівня сформованості учнів працелюбства, їх професійної спрямованості.

Тема. Сім'я і сімейне виховання в сучасному суспільстві.

Опрацювавши педагогічну літератури, визначте умови успішного виховання дітей в сім'ї.

IV. Політика оцінювання

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи, виконання ІНДЗ тощо.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, захист проєктів, лабораторних занять, виступи на практичних заняттях, експрес контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо. Максимальна кількість балів за кожну з форм роботи визначено у таблиці 5 силабуса освітнього компонента (критерії оцінювання в таблиці 6). Виконання ІНДЗ передбачає розробку та презентацію фрагменту конспекту уроку інформатики для певного класу та підготовку і проведення форми поза аудиторної виховної роботи. Максимальний баз за виконання та захист ІНДЗ– 2 б (таблиця 7).

Таблиця 6

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
1.5 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1 бал	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0,5 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому

	обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 7

К-ть балів	Критерії оцінювання роботи
0.5	Якість, чіткість, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу. Вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
2 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
0,5 бали	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
2 бали	Разом

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача освіти у формі обов'язкового складання екзамену.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені си́лабусом освітнього компонента.

Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 60.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені си́лабусом (програмою), і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань, як правило, за шкалою від 0 до 60.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає іспит у формі опитування тестового контролю тощо. У цьому випадку на іспит вино́ситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі, презентація участі у вебінарах тощо – до 10 балів.

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 1 від 29.08.2022. (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativnopravova-baza>).

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Відвідування занять є обов'язковим.

З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за

погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема:

- не толерувати плагіат, списування, неправомірне використання чужих напрацювань;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно оформляти покликання на використані інформаційні джерела;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаною іншими особами; мінімальний відсоток унікальності – 60 %.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: експрес-контроль підготовки до заняття, виконання домашніх завдань, поточне опитування, оцінка роботи протягом практичного заняття, оформлення результатів самостійної роботи, доповіді, презентації. Порт фоліо, тестування.

Форма контролю: екзамен.

Питання до екзамену:

1. Предмет педагогіки
2. Методологічні основи педагогіки
3. Основні етапи розвитку педагогіки
4. Основні категорії педагогіки
5. Галузі педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Поняття педагогічних технологій, їх види
7. Загальна характеристика сучасних педагогічних технологій.
8. Поняття про розвиток і формування особистості. Технологія критичного розвитку.
9. Основні фактори та рушійні сили процесу розвитку й формування особистості.
10. Взаємозв'язок розвитку, виховання та навчання.
11. Роль діяльності, спілкування, власної активності у розвитку та вихованні особистості
12. Врахування закономірностей вікового та індивідуального розвитку дітей, підлітків, юнаків.
13. Методика виховної роботи, її сутність.

14. Дидактика як галузь педагогічних знань
15. Сутність процесу навчання, його методологічні основи та рушійні сили
16. Функції процесу навчання, взаємозв'язок між ними.
17. Технологія проектування процесу навчання. Структурні компоненти процесу навчання. Специфіка організації процесу навчання в умовах інклюзії.
18. Технології особистісно-орієнтованого навчання
19. Процес засвоєння знань
20. Різні підходи до процесу навчання в сучасній школі
21. Технологія відбору та структурування змісту освіти.
22. Технологія укрупнення дидактичних одиниць.
23. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу.
24. Технологія проблемного та програмованого навчання.
25. Шляхи оновлення змісту освіти в сучасних умовах розбудови національної школи
26. Документи, що визначають зміст освіти (Державний стандарт загальної середньої освіти для базової школи, Типові освітні програми загальної середньої освіти для базової школи, Типові освітні програми спеціальних закладів загальної середньої освіти, навчальні програми, модельні навчальні програми, підручники, посібники, інтернет-платформи).
27. Поняття про методи навчання
28. Основні підходи до класифікації методів навчання
29. Загальна характеристика методів за джерелом інформації
30. Загальна характеристика методів за рівнем пізнавальної діяльності (активності) школярів.
31. Характеристика методів контролю та самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний контроль, самоконтроль, метод машинного контролю.
32. Інтерактивні технології навчання. Методи та прийоми інтерактивних технологій навчання.
33. Технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань.
34. Технологія вибору методів навчання.
35. Критерії відбору методів навчання
36. Сутність поняття форма організації навчання
37. Урок – основна форма організації навчання
38. Форми організації навчання класно-урочної системи (семінар, практикуми, екскурсії, диспути, факультативи, консультації)
39. Домашня робота учнів. Види домашніх завдань, вимоги до них.
40. Класифікації уроків (за основним способом проведення, за основними етапами, за основною дидактичною метою).
41. Квест, гра, конференція, семінар, майстер-клас, тренінг як сучасні форми навчання.
42. Технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання. Навчальні гуртки та проблемні творчі об'єднання школярів.
43. Педагогічна технологія на основі системи ефективних уроків.
44. Підготовка вчителя до уроку. Вимоги до сучасного уроку.
45. Технологія тестового та формувального оцінювання.
46. Технологія «Портфоліо»; безоцінкове навчання.
47. Рейтингові технології.
48. Виховання як спеціально організований і свідомо здійснюваний процес. Виховна робота. Методика організації виховної роботи в сучасній школі.
49. Закономірності процесу виховання.
50. Принципи виховання їх характеристика
51. Ідеал та мета виховання на різних етапах розвитку суспільства. Діагностичність мети виховання. Сучасний випускник та сучасний вчитель: основні ролі та компетентності.
52. Структура процесу виховання, її характеристика.
53. Поняття про методи та засоби виховання.
54. Методи формування свідомості особистості.
55. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки.
56. Методи стимулювання поведінки та діяльності
57. Методи контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні.
58. Планування роботи класного керівника. Види, структура планів.

59. Напрями національного виховання. Методика естетичного та етичного виховання, їх завдання, шляхи реалізації.

60. Методика морального виховання школярів. Зміст, методи та шляхи реалізації морального виховання. Профілактики булінгу серед школярів.

61. Методика розумового виховання школярів. Формування основ наукового світогляду школярів.

62. Мета, завдання та зміст трудового виховання школярів. Методика реалізації трудового виховання.

63. Мета, завдання та зміст та методика економічного виховання школярів.

64. Мета, завдання, зміст та методика статевих виховання школярів.

65. Професійна орієнтація учнів в системі роботи класного керівника, її форми та методи.

66. Мета, завдання, зміст фізичного виховання школярів. Методика формування здоров'язбережувальної поведінки учнів.

67. Форми та засоби фізичного виховання. Основи здорового способу життя.

68. Завдання, основні принципи та зміст сімейного виховання.

69. Умови ефективності сімейного виховання.

70. Класний керівник. Плани виховної роботи класного керівника. Інноваційні форми виховної роботи класного керівника зі школярами та родинами школярів на засадах педагогіки партнерства.

71. Умови ефективності взаємодії класного керівника та батьків. Командна робота класного керівника з іншими фахівцями у вихованні дитини з особливими освітніми потребами.

72. Сутність, ознаки та функції колективу.

73. Вплив дитячого колективу на особистість дитини. Структура дитячого колективу.

74. Процес розвитку колективу. Профілактика класним керівником негативних явищ в учнівському колективі.

75. Методична робота в школі. Упровадження в практику роботи школи інноваційного педагогічного досвіду.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Основна

1. Бартків О.С. Педагогіка (Методика виховної роботи) : навч.-метод. рекомен. (для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Математика, біологія, природознавство і здоров'я людини, інформатика, фізика, географія, фізична культура, хімія). Луцьк, 2020. 57 с.

2. Бартків О.С. Елементи дистанційного навчання в процесі вивчення курсу «Методика виховної роботи». *Педагогічний часопис Волині : науковий журнал*. Луцьк, СХУ ім. Лесі Українки, 2020. 1(12). 130с. С. 56-61.

3. Державний стандарт базової загальної середньої освіти. [Електронний ресурс]. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

4. Закон України «Про освіту». Освіта України : нормативно-правові документи : зб. нормат. док. Київ : Міленіум, 2017.

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>.

6. Закон України Основи законодавства України про охорону здоров'я: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

7. Зайченко І. В. Педагогіка. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Освіта України, 2017. С. 410–415.
8. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ : НТУ, 2017. 172 с.
9. Концепція Нової української школи . Управління школою. 2017. № 34-36. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Каменєва Т.М. Теоретичні основи навчання: навчально-методичний. Київ: МНУЦ, 2018. 282 с.
11. Кондрашова, Л.В., Лаврентьєва, О.О., Зеленкова, Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с
12. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Режим доступу : <https://nus.org.ua/news/mon-zatverdilo-novu-kontseptsiyu-patriotchnogo-vyhovannya/>
13. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», 2020. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
14. Методика виховної роботи. Практикум : навчально-методичний посібник для студ. пед. ун-тів / кол. авт.; ред. О.О. Лаврентьєва. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. 102 с.
15. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : навчальний посібник для аспірантів (денна та вечірня форми навчання) / Укладач Л.І.Васецька. Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 169с
16. Твердохліб Т. С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017. 156 с.

Додаткова

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання – нова освітня філософія. *Позакласний час*. 2019. № 4. С. 42–54.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки [Текст] : навч. посіб. Київ : Знання, 2018. 566с.
3. Гніденко М. П. Новий підхід до педагогічного процесу в умовах інформатизації. *Вісник Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій*. 2012. № 3. С. 61–66.
4. Гончаренко С. Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес. *Шлях освіти*. 2012. № 4. С. 2-10.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376с.
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України № 344/2013 від 25 червня 2013 р.) [Електронний ресурс]. Режим [доступу](http://pon.org.ua/novyny/2446-nacionalna-strategiya-rozvitku-osviti-v-ukrayini.html) : <http://pon.org.ua/novyny/2446-nacionalna-strategiya-rozvitku-osviti-v-ukrayini.html>
7. Організаційні форми виховної роботи, 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/2308/85/>
8. Сухомлинський В. О. Методика виховання колективу : вибрані твори : в 5 т. Т.4. Київ : Рад. шк., 1976. Т. 1. С. 401–637.
9. Сухомлинський В.О. Народження громадянина : вибрані твори у 5 т. Т. 1. Київ : Рад. шк., 1997. 670 с.
10. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Вибрані твори : в 5-ти т. Т. І. Київ : Рад. шк., 1976. С. 55–209.
11. Сухомлинська О.В. Теоретичні проблеми виховання і діяльність позашкільних закладів. *Початкова школа*. 2015. № 1. С. 28–30.
12. Сухомлинська О. Колектив і особистість у контексті філософії освіти. *Шлях освіти*. 2017. № 4. С. 2-5.
13. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори : у 2т. Київ : Рад. шк.. 1983. 489 с.